

การควบคุมมอเตอร์ไฟฟ้ากระแสตรง

เจาะลึกโครงสร้าง สู่เส้นทางการควบคุม

ผู้สอน:
นายบุรินทร์ ภาภูตานนท์

วิทยาลัยการอาชีพบางปะกง

ผู้จัดทำ นายบุรินทร์ ภาภูตานนท์

มอเตอร์ไฟฟ้าคืออะไร?

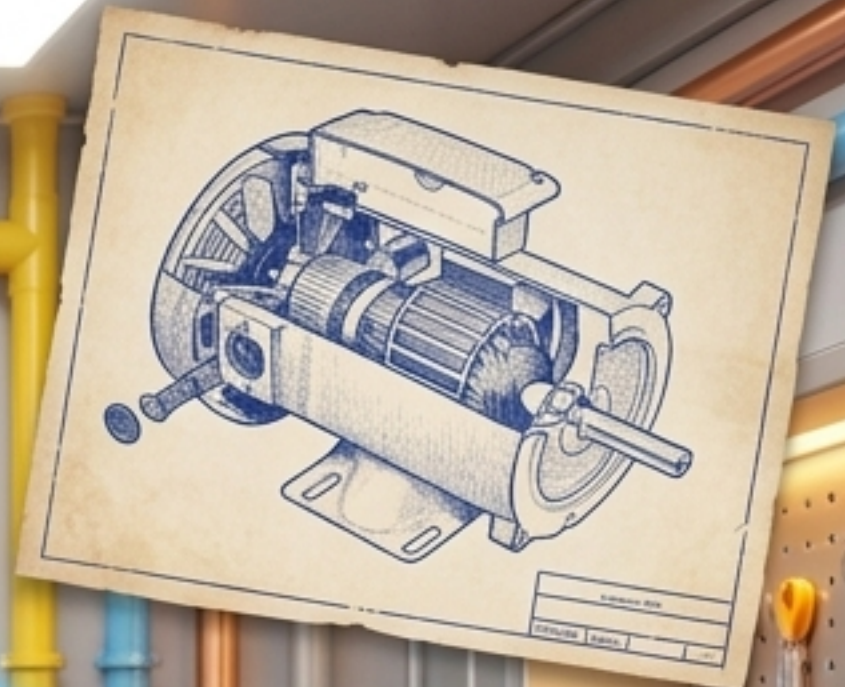
อาศัยหลักการดูดและ
ผลักของสนามแม่เหล็ก

เปลี่ยน “พลังงานไฟฟ้า”
เป็น “พลังงานกล”

ปรับความเร็วได้ละเอียด
นิยมใช้ในอุตสาหกรรมและรถไฟฟ้า!

ผู้จัดทำ นายบุรินทร์ ภาวภูตานนท์

พาโครงสร้างมอเตอร์

ส่วนที่อยู่กับท่ (Stator)
- สร้างสนามแม่เหล็ก

ส่วนที่เคลื่อนที่ (Rotor/Armature)
- หมุนเพื่อสร้างพลังงานกล

ผู้จัดทำ นายบุรินทร์ กวภูตานนท์

ชิ้นส่วนหัวใจสำคัญ

อาร์เมเจอร์
แกนเหล็กและขดลวด
รับกระแสไฟฟ้าเพื่อสร้างแรงบิด

[pic.png]

แปรงถ่าน
คาร์บอนและแกรไฟต์
เชื่อมต่อวงจรเข้ากับคอมมิวเตเตอร์

ตลับลูกปืน
ลดแรงเสียดทาน
รองรับน้ำหนักเพลาให้หมุนลื่นไหล

ผู้จัดทำ นายบุรินทร์ กวภูตานนท์

กฎการกลับทิศทางหมุน

เปลี่ยนทิศกระแสที่
“อาร์เมเจอร์”

มอเตอร์หมุนกลับทิศ

เปลี่ยนทิศกระแสที่
“ขดลวดสนามแม่เหล็ก”

มอเตอร์หมุนกลับทิศ

ข้อควรระวัง!

หากเปลี่ยนพร้อมกันทั้ง 2 จุด
มอเตอร์จะหมุนทิศทางเดิม

ผู้จัดทำ นายบุรินทร์ กวภูตานนท์

ความเร็วแปรผกผันกับเส้นแรงแม่เหล็ก

ความเข้มสนามแม่เหล็ก

ความเร็วรอบ

ลด

ความเข้มสนามแม่เหล็ก
= ความเร็ว เพิ่มขึ้น!

[pic.png]

หรือ เพิ่ม

แรงดันไฟฟ้าที่จ่ายให้อาร์มเจอร์
= ความเร็ว เพิ่มขึ้น!

ผู้จัดทำ นายบุรินทร์ กวภูตานนท์

ตารางสรุป: วิธีควบคุมความเร็ว

ผู้จัดทำ นายบุรินทร์ กวภูตานนท์

เทคนิค Field Diverter (ลดประกายไฟ)

สำหรับมอเตอร์กระแสสูง
การปรับความต้านทานตรงๆ
ทำให้เกิดประกายไฟและความร้อน

ใช้ “ความต้านทานปรับค่าได้”
ต้องนานกับขดลวดสนามแม่เหล็ก

แบ่งกระแสไฟฟ้า
= ลดเส้นแรงแม่เหล็ก
= มอเตอร์หมุนเร็วขึ้นกว่าปกติ

ผู้จัดทำ นายบุรินทร์ กวภูตานนท์

การคุมความเร็วแบบขนาน (Flux Control)

วิธีที่
"ประหยัดที่สุด"

ใช้รีโอสแตตต่ออนุกรมกับ "ขดลวดชั้นตีฟลักซ์"
เพื่อลดเส้นแรงแม่เหล็ก

มอเตอร์ทั่วไปเร่งได้ 2:1
(ถ้ามีอินเตอร์โพล เร่งได้ถึง 6:1)

ความเร็วต่ำสุด = ได้แรงบิดสูงสุด!

ผู้จัดทำ นายบุรินทร์ ภาภูตานนท์

สรุปสาระสำคัญ

1

โครงสร้าง
ประกอบด้วย Stator
(สร้างแม่เหล็ก) และ
Rotor (ส่วนหมุน)

2

การกลับทิศ
เปลี่ยนกระแสอาร์เมเจอร์
หรือ สนามแม่เหล็ก
(เลือกเปลี่ยนแต่อย่างเดียว!)

3

การคุมความเร็ว
ปรับแรงดันไฟฟ้า หรือ
ปรับเส้นแรงแม่เหล็ก
(ลดแม่เหล็ก = เพิ่มความเร็ว)

ผู้จัดทำ นายบุรินทร์ ภาวภูตานนท์